Dosarul nr. 4-23094825-05-4r-02012025

Prima instanță: Judecătoria Cimișlia, sediul Central
Judecător Ion Volcovschi

Curtea de Apel Sud

D E C I Z I E
în numele Legii

21 iulie 2025 **municipiul Cahul**

Completul de judecată al Curții de Apel Sud
în componența:
Președintele completului de judecată Grigori COLEV
Judecătorilor Inga GORLENCO
Andrei SCRIPCENCO

judecând în lipsa părților, recursul ordinar declarat de către Ghiumiușliu Elena, împotriva hotărârii Judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 15 octombrie 2024, pronunțată în cauza contravențională, intentată în privința lui Ghiumiușliu Elena privind săvârșirea contravenției prevăzute de art. 312 alin. (1) Cod contravențional,

Asupra recursului, în baza materialelor din dosar, Completul de judecată al Curții de Apel Sud,

C O N S T A T Ă :

La data de 22 iunie 2023 de către agent constatator, ofițer superior de investigații al Direcției Investigații Speciale a DGT Sud al CNA, Ciobanu Iurie, a fost întocmit în privința Elenei Ghiumiușliu Elena proces-verbal cu privire la contravenție nr. 3 privind învinuirea în comiterea contravenției prevăzute de art. 312 alin. (1) Cod contravențional.

Conform învinuirii se invocă că la data de 06 mai 2023, Ghiumiușliu Elena, fiind în exercițiul funcției în calitate de membru al Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei, abuzând de funcția deținută, contrar prevederilor art. 15 alin. (2) din Codul electoral al UTA Găgăuzia nr. 60-XXVII din 31 iulie 2015 și pct. 2 al Regulamentului privind activitatea membrilor-reprezentanți ai concurenților în alegeri, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr. 22/8 din 24 septembrie 2016, a votat pentru adoptarea hotărârii nr. 122/6 (570) din 06

mai 2023 prin care a fost confirmată d-na Tauber Marina în calitate de membru-reprezentant cu drept de vot consultativ în Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei din partea cet. Evghenia Guțul, candidat la funcția de Bașcan al Găgăuziei, acțiune prin care au fost lezate drepturile și interesele cetățenilor Republicii Moldova, locuitori ai UTA Găgăuzia, la exprimarea voinței libere, garantată prin apărarea principiilor democratice și a normelor dreptului electoral.

Acțiunile lui Ghiumiușliu Elena au fost încadrate în prevederile articolului 312 alin. (1) Cod contravențional, în vigoare la momentul comiterii faptei contravenționale, conform indicilor: *folosirea intenționată a situației de serviciu într-un mod care contravine intereselor publice și drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.*

Conform prevederilor art. 395 alin. (1), pct. 1), lit. c) Cod contravențional, cauza contravențională a fost expediată spre examinare după competența în instanța de judecată, Judecătoria Comrat.

În cadrul examinării cauzei contravenționale, agentul constatator din cadrul CNA, Sochircă Anton, a depus cerere de strămutare a cauzei contravenționale la o altă instanța de judecată, egală în grad.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 02 mai 2024, a fost admisă cererea înaintată de agentul constatator din cadrul CNA, Sochircă Anton, și s-a dispus strămutarea cauzei contravenționale de la Judecătoria Comrat, la Judecătoria Cimișlia.

Poziția instanței de fond.

Prin hotărârea Judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 15 octombrie 2024, procesul contravențional în privința lui Ghiumiușliu Elena în comiterea contravenției prevăzute de art. 312 alin. (1) Cod contravențional, a fost încetat în legătură cu expirarea termenului general de prescripție.

Solicitarea și motivele recurentului.

La data de 06 noiembrie 2024, contravenienta Ghiumiușliu Elena, a depus cerere de recurs împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând: casarea hotărârii Judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 15 octombrie 2024 ca ilegală și emiterea unei noi hotărâri, de achitarea ei din motivul lipsei în acțiunile ei a elementelor constitutive ale contravenției.

În motivarea recursului a invocat că, hotărârea primei instanțe este ilegală și neîntemeiată din următoarele considerente.

Consideră că, prima instanță a ignorat în totalmente toate argumentele aduse de partea apărării în ședința de judecată și nu a dat acestora o apreciere juridică cuvenită.

Invocă că potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 5 din 22 iunie 2023, agentul constatator indică că ultima încălcat prevederile art. 16 alin. (6), lit. b) și alin. (6^1) din Codul contravențional.

Menționează că conform art. 16 alin. (6), lit. b) Cod contravențional, legiuitorul a prevăzut că persoană persoana cu funcție de răspundere urmează să fie trasă la răspundere contravențională la comiterea faptei prevăzute de Cod contravențional, în cazul depășirii vădite a drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege. În același timp, i s-a imputat fapta contravențională prevăzută de art. 312 alin. (1) Cod contravențional, adică abuzul de putere sau abuzul de serviciu.

De asemenea, potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție, prin acțiunile ei, au fost încălcate drepturile și interesele cetățenilor Republicii Moldova, locuitorilor al UTA Găgăuzia privind exprimarea voinței libere, garantată prin apărarea principiilor democratice și a normelor dreptului electoral. Însă, în proces-verbal cu privire la contravenție nu a fost indicat cine este victima în cauza, în ce anume s-a manifestat încălcarea drepturilor și intereselor a cetățenilor Republicii Moldova privind exprimarea voinței libere, garantată prin apărarea principiilor democratice și a normelor dreptului electoral, în ce anume constă încălcarea intereselor societății, drepturilor și intereselor protejate de lege a persoanelor fizice, așa cum este prevăzut de art. 312 alin. (1) Cod contravențional. În proces-verbal cu privire la contravenție din 22 iunie 2023 nu se regăsește informație și lipsesc date care ar demonstra, în ce mod numirea Marinei Tauber s-a reflectat asupra principiilor democratice și normelor a dreptului electoral, în cadrul campaniei electorale la alegerile Bașcanului Găgăuziei în anul 2023. Consideră că, această încălcare este una gravă și pe cale de consecință atrage nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție.

Totodată susține că, Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei la data de 06 mai 2023 a adoptat Hotărârea ,,cu privire la examinarea cererii d-nei Guțul Evghenia privind înregistrarea reprezentantului-membru cu drept de vot consultativ în Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei” nr. 122/6 din 06 mai 2023.

Reieșind din pct. 3 al Hotărârii sus menționate, această Hotărârea a intrat în vigoare din momentul adoptării și putea fi contestată în termen de 3 zile din momentul emiterii fără respectarea procedurii prealabile, la Curtea de Apel Comrat.

Respectiv susține că, la adoptarea hotărârii dânsa ca și alți membrii al Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei au acționat în conformitate cu legea, fără încălcarea drepturilor și intereselor unor anumite persoane, ca și societății în întregime.

Totodată, în procesul-verbal cu privire la contravenție, agentul constatator a făcut trimitere la norme Codului electoral al Găgăuziei nr. 60-XXVII/V din 31 iulie 2015 și anume la art. 15 alin. (2) care reglementează că, organe electorale în

termen de 3 zile din momentul recepționării propunerii scrise de la concurenți electorali, înregistrează reprezentanții-membri ai concurenților la alegeri în componența organului electoral, iar în cazul respingerii oferă explicație scrisă în care se invocă motivele respingerii. Persoanele propuse urmează să aibă dreptul de a alege și de a fi alese.

Ulterior, agentul constatator a făcut trimitere la art. 11 din Codul electoral al Găgăuziei care prevede că, dreptul de a alege organele administrației publice al UTA Găgăuzia au dreptul cetățenii Republicii Moldova, care locuiesc permanent pe teritoriul UTA Găgăuzia, și la ziua alegerilor au atins vârsta de 18 ani. În procesul alegerilor nu pot participa persoane care au fost recunoscuți iresponsabili de instanța de judecată, precum și persoanele aflate în detenție în baza sentinței intrate în vigoare.

Agentul constatator în procesul-verbal cu privire la contravenție a indicat că au fost încălcate normele sus menționate sub aspectul că, reprezentantul candidatului la alegeri urmează să locuiască pe teritoriul UTA Găgăuzia, însă Codul electoral al Găgăuziei, precum și Regulamentul „cu privire la activitatea reprezentanților-membri al concurenților electorali" aprobată prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr. 22/8 din 24 septembrie 2016 cu modificările ulterioare, nu reglementează astfel de condiții pentru participarea la campania electorală a reprezentantului concurentului electoral.

Susține că, la depunerea cererii privind înregistrarea reprezentantului-membru al concurentului electoral, conform Regulamentului Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei și anume pct. 4) a fost necesar prezentarea cererii cu privire la înregistrarea reprezentantului cu drept de vot consultativ, copiei documentului ce atestă identitatea persoanei, propuse spre înregistrare ca reprezentant cu drept de vot consultativ și copia documentului care atestă studiile necesare.

Susține că, toate acte necesare sus menționate au fost prezentate.

De asemenea consideră că, suspendarea activității în funcție de demnitate publică se pune în seama persoanei care o deține, și pe seama persoanei care o propune în calitate de reprezentant-membru al Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei.

Din aceste considerente rezultă că, temeiul pentru suspendarea activității în funcție de demnitate publică a lui Tauber Marina, a servit Hotărârea Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei.

Mai mult ca atât susține că, la materialele dosarului lipsește informație despre faptul dacă Tauber Marina la data de 06 mai 2023 a deținut funcția de demnitate publică și dacă activitatea în această funcție a fost suspendată.

De asemenea susține că, de către candidatul la funcția de Başcan al Găgăuziei Guțul Evghenia, reprezentantul căreia a fost desemnată Tauber Marina, nu au fost depuse plângeri împotriva Hotărârii Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr.

122/6 din 06 mai 2023, precum și această Hotărârea nu a fost anulată ca fiind ilegală.

Hotărârea Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr. 122/6 din 06 mai 2023 a fost anulată la inițiativa candidatului la funcția de Bașcan al Găgăuziei Guțul Evghenia, care a efectuat înlocuirea reprezentantului ei în Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei.

Susține că, hotărârea primei instanțe a recepționat pe data de 21 octombrie 2024, și nu a participat la examinarea cauzei contravenționale, din care motive consideră că a respectat termenul de declarare a recursului.

Termenul de declarare a recursului.

În conformitate cu art. 468 alin. (1) Cod contravențional, *recursul împotriva hotărârii judecătorești contravenționale se declară în termen de 15 zile de la data pronunțării hotărârii judecătorești sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de judecare a cauzei contravenționale, de la data înmânării copiei de pe hotărârea judecătorească, în condițiile art. 463 alin. (1).*

Completul de judecată constată că, hotărârea Judecătoriei Cimișlia, sediul Central a fost pronunțată la data de 15 octombrie 2024, în lipsa contravenientei Ghiumiușliu Elena. Copia hotărîrii a fost remisă în adresa Elenei Ghiumiușliu, prin e-mail, la data de 15.10.2024, ora 16.57. /f.d.40, volumul II/.

Tot odată copia hotărîrii a fost remisă prin poșta fizică, iar potrivit avizului de recepție poștală, Ghiumiușliu Elena a recepționat hotărârea primei instanțe pe data de 21 octombrie 2024. /f.d.42, volumul II/, fapt care este indicat de însăși recurentă în cererea de recurs.

Recursul a fost înregistrat de către Ghiumiușliu Elena la data de 06 noiembrie 2024, din ce rezultă că termenul legal de declarare a recursului nu a fost respectat.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 18 decembrie 2024, a fost admisă cererea de strămutare a cauzei contravenționale a președintelui Curții de Apel Comrat, Andrei Mironov și caza a fost strămutată pentru examinare la Curtea de Apel Sud, sediul Cahul.

Aprecierea instanței de recurs.

Studiind probele administrate la materialele dosarului contravențional, examinând circumstanțe de fapt și de drept ale cauzei, Completul de judecată consideră că recursul declarat urmează să fie respins ca tardiv, din următoarele considerente.

Art. 471 Cod contravențional stipulează că, *recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților.*

Instanța de recurs fixează data examinării recursului și dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului de depunere a referinței.

Dacă consideră cauza de un interes deosebit pentru jurisprudență, precum și la cererea motivată a părților, instanța de recurs poate dispune printr-o încheiere motivată fixarea ședinței de judecată, cu citarea părților pentru prezentare la proces.

Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor esențiale invocate în recurs.

Completul de judecată, ținând cont de faptul că, spețа deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziției generale din art. 471 alin.(1) din Codul contravențional, a procedat la examinarea cauzei contravenționale fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

Conform art. 473 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod contravențional, *după examinarea recursului, instanța de recurs adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul și menține hotărârea atacată dacă recursul: este tardiv.*

Completul de judecată menționează că, în jurisprudența sa relevantă Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că, rolul termenelor de prescripție este de o importanță majoră atunci când este interpretat în lumina Preambulului Convenției, care, în partea sa relevantă, enunță preeminența dreptului ca patrimoniul comun al Statelor contractante *(„Dacia” S.R.L. versus Republica Moldova, §75; hotărârea din 18 martie 2008*).

Totodată, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice în materie penală în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil, consfințit în art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (hotărârile CtEDO Ziliberberg împotriva Moldovei, Angel împotriva României sau Ozturk împotriva Germaniei).

În conformitate cu art. 374 alin. (3) Cod contravențional, *procesul contravențional se desfășoară pe principii generale de drept contravențional, în temeiul Constituției, al prezentului cod, al Codului de procedură penală, precum și al normelor dreptului internațional și ale tratatelor internaționale cu privire la drepturile și libertățile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.*

În conformitate cu art. 230 alin. (1), (2), (3) Cod de procedură penală, *termene în procesul penal sânt intervale de timp în cadrul cărora sau după expirarea cărora pot fi efectuate acțiuni procesuale conform prevederilor prezentului cod.*

În cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Dacă o măsură procesuală nu poate fi luată decât pe un termen prevăzut de lege, expirarea acestuia impune încetarea efectului acestei măsuri.

Completul de judecată constată că, prin prisma art. 468 alin. (1) Cod contravențional, *recursul împotriva hotărârii judecătoreşti contravenționale se declară în termen de 15 zile de la data pronunțării hotărârii judecătoreşti sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de judecare a cauzei contravenționale, de la data înmânării copiei de pe hotărârea judecătorească, în condițiile art. 463 alin. (1).*

Completul de judecată constată că, reieșind din materialele dosarului și anume procesului-verbal al ședinței de judecată, Ghiumiușliu Elena nu a participat la ședința de examinare a cauzei contravenționale. (f/d 34-36 vol. II).

Potrivit avizului de recepție poștală, Ghiumiușliu Elena a recepționat hotărârea primei instanțe la data de 21 octombrie 2024. (f/d 42 vol. II).

Este important de menționat că, în recursul declarat contravenienta Ghiumiușliu Elena la fel confirmă recepționarea hotărârii primei instanțe la data de 21 octombrie 2024.

Astfel, termenul de atac a hotărârii primei instanțe pentru Ghiumiușliu Elena a început să curgă din data de 22 octombrie 2024 și a expirat pe data de 05 noiembrie 2024, inclusiv.

Potrivit ștampilei aplicate pe plicul poștal, cererea de recurs a fost depusă la agentul poștal pe data de 06 noiembrie 2024, adică cu omiterea de 1 zi a termenului prevăzut de lege pentru declararea recursului. La fel, din ordinul de încasare a numerarului nr. 35707758, rezultă că taxa de timbru, la fel a fost achitată la data de 06 noiembrie 2024, ora 14.43. /f.d.43, volumul II/.

Astfel, Completul de judecată constată că contravenienta Ghiumiușliu Elena nu a acționat în interiorul termenului prevăzut de lege pentru declararea recursului împotriva hotărârii primei instanțe.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, dreptul de acces la o instanță în sensul art. 6 a fost definit în hotărârea *Golder împotriva Regatului-Unit*, pct. 28-36. Referindu-se la principiile preeminenței dreptului și interzicerii oricărei puteri arbitrare care susțin Convenția, Curtea a afirmat că dreptul de acces la o instanță era un element inerent al garanțiilor consacrate de art. 6 [*Zubac împotriva Croației* (MC), pct. 76].

„Dreptul la instanță”, la fel ca și dreptul de acces, nu are un caracter absolut: drepturile pot da naștere la limitări, dar nu pot restricționa accesul liber al unui individ într-un mod sau până la un punct astfel încât dreptul să fie afectat în însăși esența sa [*Philis împotriva Greciei (nr. 1)*, pct. 59; *De Geouffre de la Pradelle împotriva Franței*, pct. 28; *Stanev împotriva Bulgariei* (MC), pct. 229; *Baka împotriva Ungariei* (MC), pct. 120; *Naït-Liman împotriva Elveției* (MC), pct. 114)1. În plus, limitările nu sunt compatibile cu art. 6 § 1 decât dacă urmăresc un scop legitim și dacă există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele

folosite și scopul vizat [*Parohia Greco-Catolică Lupeni și alții împotriva României* (MC), pct. 89; *Naït-Liman împotriva Elveției* (MC), pct. 115].

Dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [*Golder împotriva Regatului Unit*, pct. 38; *Stanev împotriva Bulgariei* (MC), pct. 230; *Zubac împotriva Croației* (MC), pct. 78]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (*Luordo împotriva Italiei*, pct. 85).

Astfel, în cazul din speță limitarea dreptului de acces la instanță este reglementată de lege, și ține de condițiile de admisibilitate a unui recurs sub aspectul respectării termenului pentru declararea acestuia, care nu a fost respectat de către contravenienta Ghiumiușliu Elena.

Totodată, în recursul declarat Ghiumiușliu Elena nu a solicitat repunerea în termen a recursului declarat, iar instanța de recurs nu a constatat din oficiu existența temeiurilor de a repune pe Ghiumiușliu Elena în termen de declarare a recursului.

Din aceste considerente, Completul de judecată consideră că recursul declarat urmează să fie respins ca tardiv.

Conducându-se de prevederile art. 473 alin. (1) pct. 1) lit. a), art. 474 Cod Contravențional, Completul de judecată,-

D E C I D E :

Se respinge recursul declarat de către Ghiumiușliu Elena, ca tardiv.

Se menține, hotărârea Judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 15 octombrie 2024, pronunțată în cauza contravențională, intentată în privința lui Ghiumiușliu Elena privind săvârșirea contravenției prevăzute de art. 312 alin. (1) Cod contravențional.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului de judecată **Grigori COLEV**

Judecătorii **Inga GORLENCO**

Andrei SCRIPCENCO